

בודדים במדבר

קבוצת בחורים מוצאת עצמה אבודה
 בכביש הבקעה רבע שעה לפני כניסת השבת
 ובתוך השממה, הם מגיעים למקום מסתורי ונטוש
 לכאורה...
 אבל זהו, שרק לכאורה...
 המציאות תעמיד אותם בפני ההפתעה של חייהם...
 סיפור שלא תאמינו שאכן התרחש...

הסיפור שלי יישמע דמיוני ומופרך, ואכן יש בו מוטיבים שחורגים מעט
 מההיגיון, אך הוא אמיתי במאה אחוז וגם ניתן לבדיקה.

היה זה לפני כחמש שנים.

הייתי בחור ישיבה מבוגר יחסית, בן 24. למדתי בישיבת התפוצות של
 הרב גולדשטיין שליט"א.

החדר שלנו היה חדר שהייתי מאחל לכל בחור ישיבה - הייתה זו דירה
 המשקיפה על מצודת דוד ועל העיר העתיקה - מחזה המרחיב את הדעת.
 חשבנו שהנוף הזה הוא הכי קסום שנראה אי פעם, עד שהגיע הסיפור.

היה זה בליל שישי, בחול המועד סוכות. נסענו יחד לטבריה. התפללנו
 על קברו של רבי מאיר בעל הנס, ישנו באיזושהי אכסניה פשוטה, ארגנו
 לעצמנו אוכל ונהנינו מאוד.

הייתי אז נהג טרי ושכרנו איזו "סובארו אברכים" בכמה גרושים. מובן
 שהתחלקנו בכסף - לשכירות, לדלק ולאוכל, ומי שלא ראה בחורי ישיבה
 שאינם נתמכים על ידי הוריהם מתחלקים בכסף, לא ראה קטנות כלכלית

מימיו. זה כמעט לחשב כמה נגיסות אתה נוגס בחלה ולהתווכח על זה, כמובן בידידות ובהבנה, כי כל אחד חי על השקל, פשוטו כמשמעו.

אגב, כולנו היינו תפרנים בני תפרנים. השתדלנו שלא לנצל את הורינו, והאמת שלא היינו ממש צריכים להשתדל. הדבר היחיד שהיה להורים שלנו בשפע הוא חובות, ומכיוון שאנחנו עצמנו היינו משופעים בחובות, לא היינו להוטים יתר על המידה אחר המוצר הזה ואימצנו את הכלל של "איש בחובותיו יחיה".

יום שישי הגיע, ואנו צריכים לחזור לישיבה כדי לשהות בה בשבת חול המועד סוכות.

כאן עשינו טעות ראשונה. יצאנו די מאוחר – שלוש שעות לפני כניסת השבת בירושלים, כשהדרך היא שעתיים וחצי.

כשנכנסנו לרכב, התעוררה השאלה באיזו דרך לנסוע. הדרך הקצרה והפשוטה היא כביש שש. אבל נחש מה? הנסיעה בכביש שש עולה איזה חמישים שקל, ובעבור ארבעה בחורים תפרנים, חמישים שקל הוא סכום ששווה להתווכח עליו ואפילו לערוך הצבעה שתסתיים ברוב קולות מוחץ לטובת כביש הבקעה, שכמה שהוא כביש הבקעה, על כל המשתמע מכך, הוא לא עולה חמישים שקל. או כך לפחות חשבנו.

מכיוון שהייתי נהג חדש ומשום שהרכב היה רכב ישן, קרו שני דברים:

1. שכחתי שגם רכבים צריכים לשתות מים.

2. רכב ישן נוטה להתחמם מהר יותר מרכב חדש (אולי בגלל קנאה או משהו) ולכן הוא שותה יותר מים.

נסענו בכביש הבקעה, עברנו את בית שאן. הרכב, שככל הנראה היה צמא גם כך, נעשה צמא יותר ויותר בחום הנורא של כביש הבקעה, ולפתע הוא השמיע מספר קולות מחאה ולאחר מכן נמלך בדעתו וכבה.

פתחנו את מכסה המנוע, ראינו עשן יוצא מאזור הרדיאטור. אחד מאתנו, חכמולוג במיוחד, אמר שכדאי לפתוח את הפקק, שזה מעשה די דומה

לפתיחת סיר לחץ. וכשפתחנו, יצא ענן קיטור חם, שרק בנס לא פגש את הפרצוף שלי. התחלנו למלא מים, אבל הרכב היה כל כך לוהט, שהמים התייבשו. אנחנו מוסיפים עוד ועוד, ואגב כך מציצים בשעון ורואים שמחצית השעה שלקחנו כמקדמה - פרוחה ונעלמה לה, וכי הדרך היחידה להגיע לירושלים לפני כניסת השבת היא להיכנס ולנסוע כעת.

להיכנס יכולנו. בדקנו את זה. אבל להתניע לא יכולנו. בדקנו גם את זה.

אנחנו מסתכלים אנה ואנה, ורואים חול מקדימה, מאחורה ומשני הצדדים. רק חול וחול, ועוד מעט שבת, ואנחנו? חול.

בשלב זה מתקרב אלינו רועה צאן ערבי.

אחד מבני החבורה אומר: "אתם יודעים שאנחנו פחות או יותר ברשות הפלסטינית".

אני בטוח שאם הוא היה מוצא משפט יותר מלחיץ מזה, הוא היה אומר אותו.

הרועה שואל: "תגידו, אתם רוצים לקנות כבש?"

האמת, שמעולם לא הוצעה הצעה כל כך לא נכונה במקום כל כך לא נכון ובזמן ה כ י לא נכון. "לא, אדוני", אמרנו במקלה, "אנחנו לא זקוקים כרגע לכבש".

"זה יעלה לכם רק 3000 שקל".

לך תגיד לו שרבנו קודם על 12.90 שקל לאדם.

"לא, אדוני".

האיש ראה בסירובנו ע י ד ו ד לפתיחת משא ומתן.

"1000".

"לא, אדוני".

"200".

"לא, אדוני".

הוא ירד ל-20 שקל, ובסוף נחמיה, אחד החברים, שלף שטר של 20 שקלים ואמר לו: "יאללה, תשאיר את הכבש ותן לנו להסתדר".
הערבי השאיר את הכבש והלך.

עמדנו ליד הרכב והסתכלנו עליו בעיניים מאשימות: "אז יש לך 20 שקל, אה?"

יצוין, כי הוא היה זה שאמר שלא נשאר לו אפילו שקל, ובעצם גרם לפירמידה ששמה "כביש שש" להתמוטט.

"התכוונתי שאין לי שקל בשביל כביש שש", הצטדק.

"ובשביל כבש שאין לנו מה לעשות אֶתוֹ יש לך 20 שקל?"

"תגידו, אתם בסדר? אתם יודעים כמה עולה כבש? איזה עשרת אלפים שקל".

"יופי לך, ומה תעשה אֶתוֹ?"

"אין לי מושג", אמר. "יש לך סחורה של עשרת אלפים שקל בעשרים שקל - אתה קונה".

"מה שתגיד", אמרנו.

"מה עושים עכשיו?" שאל משהו.

הצצנו בשעון. שעה לכניסת שבת. בשלב זה, אופציית ירושלים ירדה מהפרק. כעת צריך לחשוב איפה עושים את השבת. במקום הזה, לא רק בלתי אפשרי אלא פיקוח נפש מצד השמש הקופחת וזה עוד לפני שאנחנו לוקחים בחשבון את הרשות הפלסטינית.

לפתע מגיע רכב של משטרה.

יורד קצין ואומר: "יש איזה בנאדם שהתלונן שגנבתם לו כבש".

"מה???" אנחנו אומרים. "לא גנבנו. קנינו".

"קניתם, אה? בכמה?"

"בעשרים שקל", ענה הקונה, ומבלי לחשוב אפילו, כולנו התפוצצנו מצחוק, כולל הקצין.

"אמיתי", צועק נחמיה ומתחיל לתאר את המשא ומתן. מזלו שאיש לא שמע אותו, כי כולנו צחקנו.

"עזוב", אני אומר לקצין. "קח את הכבש, אין לנו מה לעשות אִתו, יש לנו בעיה. נתקענו כאן ואין לנו איפה לעשות את השבת".

"הוא לא לוקח שום כבש", אומר נחמיה, "אני קניתי אותו".

"הבנתי אותך", אומר הקצין, שאפילו לא ספר את נחמיה. "גנבתם כבש וכעת אתם מצפים שאני אעזור לכם?"

"לא גנבנו שום כבש", אמרתי, "אבל בגדול זה מה שאני מבקש ממך, ואתה יודע מה? נראה לי שמשמיים הגיע הערבי הזה, כי בלי התלונה שלו לא היית כאן, ואנחנו היינו באמת נתקעים בשבת".

"איך שאני רואה את זה, אתם עדיין תקועים בשבת", עונה הקצין בציניות.

"לא נכון. אנחנו גנבנו כבש ואתה צריך לעצור אותנו ולשים אותנו במעצר. לפחות תהיה לנו קורת גג בשבת, אתה לא יכול להשאיר אותנו כאן".

"תן לי לחשוב", אומר הקצין. "הכיוון הוא לא לעצור אתכם, אלא לקחת את הכבש ולהחזיר".

לאחר מכן התברר, שזהו תכסיס של הרועים. הם 'מוכרים' כבש במחיר אפסי, בדרך כלל בכ-500, ולאחר מכן מתלוננים. מכיוון שאסור להסיע

כבשים במכוניות, המשטרה לוקחת את הכבש ומשאירה אותו על הכביש, והרועה נשאר עם כבש ועם 500, או במקרה המיוחד שלנו - 20...

הקצין אומר: "האמת, אין שום יישוב כאן בסביבה. אז תשאירו כאן את הכבש ואתם יכולים להמשיך לנסוע".

"אנחנו לא יכולים לנסוע", אמרנו לו, "האוטו היה צמא ואחר כך מת מצמא".

"תן לי לחשוב", אומר שוב הקצין. נראה היה שהוא מהסס ולאחר מכן אמר: "תקשיבו, יש איזה מקום, לא על אחריותי, עשר דקות מכאן, לא מקום שאני ממליץ לאיש, אבל נראה לי שאין לכם ברירה. יש כאן איזה יישוב שגרים בו שני אנשים. זוג. הם די, איך לומר, תמהוניים, אבל אם שאלתם על מקום להיות בו בשבת - אולי שם תמצאו".

זה נשמע מפחיד. מקום מבודד... שני תמהוניים... בדמיוני ראיתי את גופותינו מושלכות בשדה... לצד מאות גופות במהלך השנים...

"מצד שני", נחמיה אומר, "מה יש להפסיד? נלך ונראה..."

"אני אקשור את האוטו שלכם לרכב שלי ואסיע אתכם עד המקום, כמעט", אומר הקצין.

הוא הוציא כבלים, ולאחר מכן קשר את הרכב שלו לשלנו בצורה מאוד מרושלת.

נכנסנו לרכב שלו בצפיפות, ואז נחמיה אומר: "רגע, הכבש שלי".

"הכבש שגנבת, התכוונת".

"לא גנבתי, קניתי בעשרים שקלים".

הקצין כבר לא התווכח. "טוב, תעמיסו אותו על תא המטען הפתוח ברכב שלי, מקווה שלא יפול".

העמדנו את הכבש ויצאנו בנסיעה איטית.

לאחר עשר דקות לפתע הוא עומד בשומקום. "תלכו איזה רבע שעה בכיוון הזה, תראו שם משהו כמו נווה מדבר. שם נמצא המקום".

"אין שום שלט?" שאלנו.

"היה. מקרטון. אבל מדי פעם גונבים אותו".

זה נשמע כמו שזה נשמע.

אבל מצד שני, איזו ברירה יש לנו?

יורדנו מהרכב, הורדנו את הכבש, הודינו לקצין, שנראה מודאג אפילו יותר מאתנו, והתחלנו ללכת ל...

בעצם לא היה לנו שום מושג לאן.

לאחר רבע שעה הליכה אנחנו באמת רואים מקום משונה, כמו פיסת כפר בתוך מדבר, בית עשוי מ-לא ברור מה, כאילו הגענו לארץ אגדית שגודלה כשלושה-ארבעה בתים.

אנחנו מתקרבים למקום, רואים בית מט לנפול. אני יודע שבשלב זה איבדתי אתכם, הקוראים, אבל תישארו עוד קצת ותגלו שהכול אמת.

כאן גם היה שלט עם שם המקום: "בית חוגלה על פני יריחו".

אנחנו דופקים פה, דופקים שם. איש אינו עונה.

היה שם בית נוסף, נקשנו גם על דלתו.

איש אינו עונה.

נחמיה פתח את דלת הבית, כאילו זה היה הכבש שלו. לדבריו, היה נראה לו שהוא שמע איזה קול (ממש כמו שהיה נראה לו, שהוא עשה עסק טוב עם הכבש). נכנסנו.

אנחנו נכנסים לחדר די גדול, ובו חמש מיטות מסודרות כמו מלון. נקי, מסודר, מצוחצח, מריח, מגוהץ. מלון.

זה היה מטורף מכדי להיות אמיתי.

"אולי בכלל מתנו ואנחנו בחלום או משהו", אמר מתי, חבר שלנו, שהשם שלו די העיד על ההתעסקות המופרזת שלו במוות (או אולי על היותו ירושלמי).

אנחנו עדיין מתחבטים מה לעשות, ולפתע שומעים קול זר וצרוד מאחורינו:

"סוף סוף הגעתם".

"אמאל'ה", זעקנו.

אישה עתיקה עמדה שם.

"ברוכים הבאים", היא אומרת, "חיכינו לכם".

"לנו?"

"כן, לכם".

"את מכירה אותנו?"

"ממש לא, אבל ידענו שתגיעו".

טוב, תודו שזה כבר ממש משפט בשביל להימלט ולהציל את נפשנו.

"אנחנו נתקענו כאן", אמרתי בקול רועד.

"כן", היא מסבירה, "אנחנו רגילים לזה. ציפינו לכם".

אני מתחיל לדמיין מה קרה לכל מי ש צ י פ ו לו כאן, ואיך שאני לא הופך בזה - זה נגמר רע.

"טוב", היא אומרת, "תתמקמו כאן. כפי שראיתם, סידרנו לכם מיטות, למעשה ציפינו לחמישה. זה מה שאנו צריכים. אבל לא נורא. נסתדר גם ככה".

הסתכלנו אחד על השני בבעתה.

"למה את מתכוונת 'נסתדר'?"

"יהיה מניין", היא אומרת.

"מניין?"

"כן, מניין", היא אומרת, "יחד עם בעלי אתם חמישה, יש לנו עוד ארבעה לא רחוק מכאן, ואת העשירי נשיג איכשהו".

ה"מניין" קצת החזיר אותנו לשפיות.

"גברת, אולי תסבירי לנו מה הולך כאן?"

"הייתי מסבירה לכם, אבל אין זמן, אני חייבת לחמם את האוכל. כמעט התייאשתי, חשבתי שבפעם הראשונה לא יהיה לנו מניין להושענא רבה, אבל תמיד הקב"ה מזמן לנו. אני מציעה שתתקלחו ותכינו עצמכם לשבת. בינתיים אני הולכת לארגן את כל הדברים. יש לנו רק עשרים דקות".

"רגע אחד", אני אומר, "בקשר לאוכל..."

"העופות של הברד"ץ, ירקות של גוש קטיף, אני שומרת את השקיות, אל תדאג. בעלי חרדי יותר ממכם".

הייתה שם איזו מלונה קטנה למקלחת. איכשהו התארגנו. למזלנו, היו לנו בגדים של חול המועד המתאימים לשבת. וכך, דקות ספורות לפני כניסת השבת, היינו נקיים, מצוחצחים, לבושים בכובע ובחליפה, וחושבים איפה בדיוק יגיע כאן המניין.

אחרי שהתארגנו, הלכנו לסוכה שהייתה שם וראינו אדם מבוגר מאוד, קרוב לגיל 80, עם זקן ארוך, יושב ולומד גמרא.

לאחר דקות אחדות שאנחנו בוהים בו, הוא סוגר את הגמרא ואומר: "בואו אחריי".

אנחנו הולכים במדבר מספר דקות, ולפתע מגיעים לבסיס צבאי קטן. שם היו כעשרים חיילים, שכנראה עשו שמירות (מדובר הרי בשטח הגבול עם הרשות הפלסטינית). הצלחנו לקושש חמישה חיילים ולצרפם למניין.

לאחר התפילה חוזרים ל"בית חוגלה", שם חיכתה לנו סעודת מלכים. מי היה מאמין. אפילו לא חלמנו על מצב כזה. שרנו במשך שלוש שעות,

ובין שיר לשיר הצלחנו לשמוע מהם את פשר התעלומה המוזרה הזו ששמה "בית חוגלה".

מסתבר, שהישוב נבנה על ידי יוסף ואורנה קובוס, שהפעילו את בית הכנסת העתיק ביריחו ששמו "שלום על ישראל", דאגו למניינים, לשיעורים ולתפילות, ואז הגיעו הסכמי אוסלו.

הם אמורים היו לעשות שלום עם ישראל, אבל מה שקרה במציאות הוא, שהשטח הועבר לרשות הפלסטינית, והדבר הראשון שהם עשו, כמה צפוי, היה לשרוף עד היסוד את בית הכנסת שטופח על ידי בני הזוג, ו"השלום על ישראל" עלה בלהבות, לא רק כמטאפורה.

בני הזוג וחברים הקימו את "היאחזות אלישע", ומשם שיפצו ושיקמו את בית הכנסת וחידשו את התפילות ואת השיעורים, אך לאחר שבעה חודשים, הם פונו על ידי הצבא, וחזרו ושוב פונו עד שהצבא נאות לתת להם שטח ליד "מחנה נבו" - המחנה הצבאי שהיינו בו. למקום הם קראו "בית חוגלה", כשם העיר העתיקה הממוקמת בגבול שבט בנימין "וְעָבַר הַגָּבֹול אֶל פֶּתֶף בֵּית חֻגְלָה צְפוֹנָה" (יהושע פרק י"ח פסוק י"ט).

בתחילה, היו שם מספר משפחות, אך אלה עזבו בגלל תנאי המקום: מדבר שמם ומסוכן. גם הילדים שלהם עזבו, ובני הזוג קובוס נותרו במקום, מייצרים שמן זית ומיץ רימונים שכמותו לא שתיתם מעולם, וכמובן דואגים לבית הכנסת "שלום על ישראל".

בעל הבית מספר לנו, כי רק לפני שבוע חדרו למקום ערבים, קשרו אותם ולקחו את כל הסוסים והחמורים שלהם.

"נשארו קשורים 24 שעות", הוא מספר, "עד שבסייעתא דשמיא הגיע לכאן חייל שרצה מיץ רימונים, וגילה אותנו קשורים ומורעבים".

הוא סיפר את הסיפור בנימה של שעשוע, ולא הבחין בארבעת הבחורים שדמיונם מפליג אל מה שמתוכנן להם בלילה האפל. אפילו מתי החוויר כמת.

"יש לנו הסכם עם הצבא ועם הרשות, שפעם אחת בשנה מותר לנו להיכנס לבית הכנסת, כמובן בליווי הצבא, ולערוך בו פעילות. אנחנו בחרנו בהושענא רבה.

"בשנים הראשונות היו מגיעים איזה מאתיים איש, התקיים לימוד לילי של הושענא רבה, תפילה וסעודה וריקודים. עם השנים זה הלך והתמעט, אפילו הילדים שלנו ברחו, אבל תמיד איכשהו היה מניין. תמיד הגיעו לכאן במקרה או שלא כמה בחורים, ואנחנו התארגנו לכלל מניין.

"גם השבת, אשתי סדרה חדר בתקווה שיבואו, אבל השבת הלכה והתקרבה, וזו הייתה הפעם הראשונה שאמרתי לאשתי לפני שיצאתי לסוכה עם בגדי השבת: "זהו, הכל נגמר. לא יהיה מניין. אנחנו באמת לבד".

"ואז הופעתם ונתתם לנו עוד שבת חול המועד סוכות שמחה, ועוד הושענא רבה בבית הכנסת 'שלום על ישראל'".

נשתררה שתיקה.

"למקרה ששאלתם, הלילה נעשה בסוכה שלי את הלימוד, ומחר אנחנו נצא לבית הכנסת ונתפלל. הרי אתם מבינים שלא סתם באתם לכאן".

מוצאי שבת הגיע. ראש הישיבה, הרב אברהם גולדשטיין, מתקשר בבהלה: "איפה הייתם? דאגתי לכם!"

סיפרנו לו את כל הסיפור. הוא כל כך התרגש ואמר: "אני אגיע ליריחו עם כמה תלמידים ונעשה את תפילת הושענא רבה בבית הכנסת 'שלום על ישראל'".

וכך היה. בליל הושענא רבה למדנו בסוכה בהתמדה רבה. מעולם לא חשתי התעלות כזו. זו הייתה הרגשה אמיתית שהקב"ה כיוון אותנו לכאן.

בבוקר אני נכנס לאוטו, וזה מתניע כאילו כלום. נו טוב, הייתה סיבה מדוע הוא נתקע. נסענו ליריחו, מרחק רבע שעה. נכנסנו לבית הכנסת

המדהים. התפללנו עם הרב גולדשטיין ועם אנשים נוספים, התקיימו הקפות, 'קול מבשר מבשר ואומר', חביטת ערבה וסעודה.

היה זה הושענא רבה הכי מרגש שחווייתי בחיי.

אם הסיפור נראה לכם מדומיין, אתם מוזמנים ל"בית חוגלה" שנמצא... האמת... לא ברור איפה, אבל מה שבטוח, על כביש הבקעה, דרומית מבית שאן. ייתכן שיהיה שילוט מקרטון או מעץ וייתכן שמישהו בדיוק גנב אותו. מכשירי ג'י.פי.אס. מזהים את המקום.

כיום אני נשוי, אב לבן, ומארגן אירועי תשובה בכל רחבי הארץ, וכשאני עובר בכביש הבקעה, תמיד אכנס ל"בית חוגלה" ואשתה את מיץ הרימונים המדהים והבריא של הגברת אורנה קובוס.

אגב, בקשר לכבש? הוא הסתובב קצת ליד ישיבת התפוצות, נחמיה נקשר אליו מאוד, אף שכולם ראו בו האשם היחיד על המפגע.

עד שיום אחד הגיע איזה איש מזוקן, לבוש בלויי סחבות, והתעניין אם אפשר לקנות אותו בשביל סעודת הברית של הבן שלו.

נחמיה אמר שהוא מוכן למכור לו. האיש אמר שאין לו יותר מחמש מאות שקלים.

נחמיה אמר לו: "תן עשרים שקל ושיהיה לך לבריאות".

האיש הסתכל עליו פעם-פעמיים, הוציא מכיסו 20 שקל ונמלט משם עם הכבש לפני שנחמיה יתחרט.

תודה לאיציק בצון ("הפקה ממותגת") על הסיפור המדהים.